

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність В11 Філологія

Спеціалізація В11.01 Українська мова та література

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні
науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «26» серпня 2025 р.

1. Загальна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи академічного письма
Викладач (-і)	доц. Іванишин Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	0678814336
Е-mail викладача	nataliia.ivanyshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/a14ac6c97c81a5c2c2e9
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Основи академічного письма» зорієнтована на формування у студентів навичок академічної культури та академічної грамотності, необхідних для успішного провадження науково-дослідницької та науково-навчальної роботи в університеті.

Курс охоплює основи наукової комунікації, принципи аргументації, структуру наукових текстів (есе, реферат, курсова робота, стаття тощо), методи пошуку та критичного аналізу джерел, а також етичні аспекти академічної діяльності, зокрема запобігання плагіату. Програма дисципліни передбачає: ознайомлення студентів з основами стилістики, жанрових особливостей академічного письма та оформлення джерел; навчання принципів логічної побудови тексту, формулювання аргументів і висновків; практичне опрацювання мовних засобів, необхідних для ефективного написання академічних робіт; розвиток критичного мислення та навичок рецензування текстів. Завдяки цьому курсу студенти здобудуть компетенції, необхідні для успішного навчання у вищому навчальному закладі, виконання наукових досліджень і презентації їхніх результатів у письмовій формі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Основи академічного письма» є формування у студентів навичок академічної культури та академічної грамотності, необхідних для успішного провадження науково-дослідницької та науково-навчальної роботи в університеті.

Цілями навчальної дисципліни є:

- подати основні відомості про академічне письмо як один із різновидів наукового (академічного) спілкування;
- сформувати вміння й практичні навички комунікативно виправданого користування засобами мови для створення зразків академічного письма;
- навчити створювати академічні тексти різних жанрів залежно від форми комунікації та способу викладу матеріалу;
- актуалізувати інформацію про інтерпретацію академічного тексту та мовностилістичні засади його редагування;

- розкрити поняття академічної доброчесності та ознайомити студентів із основними способами її порушення;
- ознайомити з особливостями написання академічного есе як одного з жанрів академічного письма.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення ОК 11 «Основи академічного письма» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Українська мова і література»:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

ПРН 14 Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 20 Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	12 год.		
Практичні заняття	18 год.		
Самостійна робота	60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	035 Філологія	1	Нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни “Основи академічного письма”. Академічна доброчесність. Інтелектуальна власність. Плагіат.	2	4	10
Тема 2. Науковий стиль (ознаки, мовні засоби, підстилі, жанри). Термін. Ознаки терміна. Формування української термінології.	2	2	10
Тема 3. Різновиди компресії наукового тексту: тези, конспект, реферат, анотація. Покликання, перепокликання та цитування, перецитування, самоцитування.	2	2	5
Тема 4. Вимоги до укладання списку використаних джерел у науковій роботі. Правила оформлення таблиць, рисунків, формул. Додатки як структурний компонент наукової роботи.		2	5
Тема 5. Поняття про досконалий науковий текст. Дієвість наукового тексту. Механізми впливу на читача. Поняття про «науковий жаргон». Вияви «наукового жаргону» на лексичному та граматичному мовних рівнях.	2	2	10
Тема 6. Вибір нормативних лексико-семантичних та фразеологічних мовних засобів для створення академічного тексту. Граматичні мовні засоби в академічному тексті. Вибір нормативних граматичних форм для створення академічного тексту.	2	2	10
Тема 7. Академічне есе як один із жанрів академічного письма. Жанрові особливості й різновиди академічного есе.	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 20 балів, за виконання самостійної роботи – 20 балів, за індивідуальне завдання – 20 балів, за контрольні роботи – 40 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пишуться самостійно з урахуванням вимог академічної доброчесності.
Практичні заняття	Для отримання позитивного результату студент повинен відвідувати практичні заняття або ж відпрацювати тему (за умови поважної причини пропуску). За практичні заняття студент отримує 20 балів до загального рейтингового бала.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки зі всіх видів робіт (максимально 100 балів, мінімально 25 балів). На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, активність на практичних заняттях, успішне написання контрольних робіт, вчасне і належне виконання самостійної та індивідуальної роботи, відсутність пропусків і запізнень на заняття.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: рейтингове оцінювання усіх виконаних завдань.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені](#)

[Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Качак Т. Академічна риторика : методичні рекомендації. Івано-Франківськ : ПНУ, 2023. 84 с.
2. Качак Т. Академічна риторика : підручник для здобувачів вищої освіти. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2023. 216 с.
3. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).
4. Національний проект: пишемо есе : методичні матеріали для вчителів / Блажко М. та ін. URL: <https://essay.nus.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/ese.pdf> (дата звернення: 18.06.2024).
5. Національний проект: пишемо есе : робочі аркуші / Блажко М. та ін. URL: <https://essay.nus.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/robochi-arkushi-dlya-uchnivstva-1.pdf> (дата звернення: 07.12.2024).
6. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навчальний посібник з алгоритмічними приписами. Київ: ЦУЛ, 2009. 392 с.
7. Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція)
8. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
9. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція).
10. Ребезнюк І. Т. Українське наукове слововживання. Львів : СПОЛОМ, 2022.

Викладач (-і): Н. Я. Іванишин